

LIGJI NR.08/L-209

PËR INVESTIME TË QËNDRUESHME

Kuvendi i Republikës së Kosovës,

Mbështetur në nenin 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton:

LIGJ PËR INVESTIME TË QËNDRUESHME

**KAPITULLI I
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME**

**Neni 1
Qëllimi**

1. Ky ligj ka për qëllim promovimin, përkrahjen dhe mbrojtjen e investimeve të qëndrueshme dhe eksporteve në Republikën e Kosovës, përfshirë përcaktimin e sektorëve prioritar për zhvillim.
2. Ky ligj është pjesërisht në përputhje me Rregulloren (BE) 2019/452 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të 19 marsit 2019 për themelimin e kornizës për verifikimin e investimeve të huaja direkte në Bashkimin Evropian.

**Neni 2
Fushëveprimi**

Ky ligj përcakton të drejtat dhe detyrimet e institucioneve, autoriteteve publike dhe investitorëve lidhur me investimet në Republikën e Kosovës.

**Neni 3
Përkufizimet**

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë kuptimet e përcaktuara në këtë nen:

1.1. **Investim** - kapitali që përdoret për të zhvilluar veprimtarinë ekonomike në Republikën e Kosovës, me qëllim të krijimit të të ardhurave dhe fitimit. Investim mund të jetë:

1.1.1. valuta;

1.1.2. e drejta mbi sendin e luajtshëm ose të paluajtshëm, siç është pronësia, qiraja ose e drejta e ngjashme;

1.1.3. aksioni ose forma tjetër e pjesëmarrjes në shoqëri tregtare;

1.1.4. e drejta e pronësisë intelektuale ose industriale, siç është e drejta e autorit, patenta, marka tregtare, dizajni industrial, e drejta e mbarështuesit, ecuria teknike, njohuria praktike, fshehtësia tregtare, treguesi gjeografik, emri tregtar lidhur me investimin;

1.1.5. instrumenti financiar;

1.1.6. leja, licenca ose e drejta tjetër komerciale e përcaktuar me ligj, kontratë ose akt tjetër.

- 1.2. **Investitor**:

1.2.1. Person fizik me shtetësi të Republikës së Kosovës ose shtetësi të huaj, që ka për qëllim investimin në Republikën e Kosovës sipas këtij ligji;

1.2.2. Person juridik ose çdo subjekt i krijuar në përputhje me dispozitat e ligjit në fuqi ose ligjeve të huaja që ka për qëllim investimin në Republikën e Kosovës sipas këtij ligji;

1.3. **Investitor i huaj** - është investitor si vijon:

1.3.1. Personi i cili nuk ka shtetësi të Republikës së Kosovës;

1.3.2. Shoqëri tregtare e themeluar sipas ligjeve të shtetit të huaj;

1.3.3. Shoqëri tregtare e themeluar sipas ligjeve të Republikës së Kosovës në të cilën personi nga nënparagrafet 1.3.1-1.3.3 të këtij neni zotëron shumicën e vendimmarrjes.

1.4. **Investim strategjik** - një investim në sektorët prioritar dhe/apo objektivat të përcaktuara në këtë ligj.

1.5. **Investim i qëndrueshëm** - një investim afatgjatë në Republikën e Kosovës në një aktivitet ekonomik që kontribuon në përmbushjen një apo më shumë objektivave dhe sektorëve prioritar të përcaktuar me këtë ligj.

1.6. **Eksportues** - shoqëri tregtare të identifikuar si eksportues sipas të dhënave të Administratës Tatimore të Kosovës, Doganës së Kosovës dhe të regjistruar në regjistrin shtetëror të administruar nga AIE.

1.7. **Institucion publik** - Organi qendror ose lokal me kompetencë ligjvënëse, ekzekutive, administrative dhe rregullatorë në Republikën e Kosovës;

1.8. **Valutë lehtësisht e konvertueshme** - valuta lehtësisht e konvertueshme e njohur nga Banka Qendrore e Kosovës, Banka Qendrore Evropiane ose Fondi Monetar Ndërkombëtar;

1.9. **Kontest i investimit** - mosmarrëveshja ose pretendimi lidhur me investimin, që i paraqitet për zgjidhjes përmes ndërmjetësimit, apo Gjykatës Komerciale vendore ose Tribunalit të Arbitrazhit;

1.10. **Këshilli** - Këshilli i Investimeve i Republikës së Kosovës;

1.11. **Ministria** - ministria përkatëse për industrinë, ndërmarrësinë dhe tregtinë;

1.12. **Ministri** - ministri përkatëse për industrinë, ndërmarrësinë dhe tregtinë;

1.13. **Agjencia e Investimeve dhe Eksporteve (AIE)** - Agjencia për promovimin dhe rritjen e investimeve dhe eksporteve në kuadër të Zyrës së Kryeministrit;

1.14. **Agjencia për Inovacion dhe Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Republikën e Kosovës (AIPNK)** - Agjencia për përkrahjen e zhvillimit të NVM-ve, start-up-eve dhe ekosistemeve përkatëse, turizmit dhe zhvillimin e monitorimin e parqeve industriale e teknologjike, në kuadër të Ministrisë së Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë;

1.15. **Paneli Ankimor** - Paneli Ankimor i Investimeve i Republikës së Kosovës;

Neni 4 **Parimet themelore**

1. Republika e Kosovës nxit dhe mbron investimet e përgjegjshme dhe të qëndrueshme, në përputhje me këto instrumente:

1.1. Parimet e investimit të përgjegjshëm të mbështetura nga Kombet e Bashkuara;

1.2. Deklarata dhe vendimet për investimet ndërkombëtare dhe ndërmarrjet shumëkombëshe të Organizatës për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik (OECD).

KAPITULLI II

TË DREJTAT DHE DETYRIMET E INVESTITORIT

Neni 5

E drejta e investimit

Personi ka të drejtë të investojë në çdo lloj të veprimtarisë ekonomike dhe në çdo pjesë të territorit të Republikës së Kosovës sipas legjislacionit në fuqi.

Neni 6

Barazia para ligjit

1. Të gjithë investorët dhe investimet e tyre janë të barabartë para ligjit.
2. Investitori i huaj ka të njëjtat të drejta dhe detyrime ligjore sikurse investitori vendor.
3. Investitori i nënshtrohet detyrimit të pajtueshmërisë me ligjin sipas nenit 9 të këtij ligji.
4. Investitori mund të gëzojë përfitim ose përparësi të posaçme sipas marrëveshjeve ndërkombëtare, sidomos lidhur me:
 - 4.1. Mënyrën e zgjidhjes së kontestit të investimeve;
 - 4.2. Bashkimin doganor, ekonomik ose monetar, tregun e përbashkët, hapësirën e tregtisë së lirë ose organizatat ekonomike rajonale dhe ndërkombëtare;
 - 4.3. Shmangien e tatimit të dyfishtë ose çështje tjetër të tatimit.

Neni 7

Mbrojtja dhe siguria

1. Investitori dhe investimet gëzojnë mbrojtje dhe siguri të plotë dhe të vazhdueshme në përputhje me legjislacionin në fuqi.
2. Mbrojtja dhe siguria e investorëve dhe investimeve nuk mund të jenë më pak të favorshme se ç'kërkohej me këtë ligj ose me normat përgjithësisht të pranura të së drejtës ndërkombëtare.

Neni 8

Respektimi i të drejtave

1. Institucionet publike duhet:
 - 1.1. të veprojnë brenda autorizimeve të veta ligjore ndaj investorit;
 - 1.2. të njohin dhe të respektojnë të drejtat e investorit të përcaktuara sipas legjislacionit në fuqi;
 - 1.3. të zhvillojnë procedurën në përputhje me legjislacionin në fuqi, duke vepruar sidomos në përputhje me parimin e proporcionalitetit dhe me parimet e tjera procedurale;
 - 1.4. t'i japë investorit mundësi të arsyeshme për të paraqitur fakte dhe argumente në procedurën administrative, për sa lejojnë natyra e procedurës dhe interesi publik;
 - 1.5. të mundësojë ushtrimin e mjeteve juridike sipas Kushtetutës dhe ligjit.
2. E drejta nga ky ligj mund të kufizohet në rast se cenohet rendi publik, morali, siguria shtetërore, shëndeti publik, mjedisi dhe legjislacioni në fuqi.

Neni 9 **Pajtueshmëria me ligjin**

1. Investitori i nënshtrohet legjislacionit vendor dhe marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Kosovës.
2. Investitori duhet të respektojë sidomos:
 - 2.1. legjislacionin për punën, shëndetin, sigurinë dhe mjedisin;
 - 2.2. parimet e lëvizjes së lirë të mallrave, shërbimeve dhe kapitalit;
 - 2.3. parimet e trajtimit të barabartë dhe rregullat e konkurrencës së lirë dhe të ndihmës shtetërore;
 - 2.4. detyrimet përkatëse për sigurimin nga përgjegjësia;
 - 2.5. detyrimin për regjistrimin e pronarëve përfitues dhe legjislacionin kundër shpëlarjes së parasë, investimeve ofshore dhe financimit të terrorizmit;
 - 2.6. legjislacionin për zbatimin e sanksioneve ndërkombëtare;
 - 2.7. detyrimet e Republikës së Kosovës nga Marrëveshja e Stabilizim-Asociimit me Bashkimin Evropian;
3. Investitori ose investimi mund t'i nënshtrohet verifikimit plotësues sipas kapitullit VII të këtij ligji.
4. Institucioni publik mund t'i kërkojë investitorit kompensim për dëmin e shkaktuar nga shkelja e këtij ligji ose aktit tjetër. Kompensimi caktohet sipas nenit 13 të këtij ligji.
5. Institucioni kompetent mund t'i shqiptojë investitorit sanksion për shkelje të ligjit ose aktit tjetër, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Neni 10 **Mbrojtja nga shpronësimi**

1. Investimi nuk mund të shpronësohet drejtpërdrejt apo tërthorazi.
2. Përjashtimisht nga paragrafi 1, i këtij neni, investimi mund të shpronësohet vetëm në rastet kur është e domosdoshme për qëllimin ose interesin publik, sipas dispozitave ligjore të Ligjit për shpronësim.

Neni 11 **Konvertimi i valutës dhe transferimet**

1. Për çdo pagesë, detyrim ose fitim që ka të bëjë me shoqëri investuese ose investim në Republikën e Kosovës, investitori mund të konvertetojë:
 - 1.1. valutën e ligjshme vendore në valutë lehtësisht të konvertueshme;
 - 1.2. valutën lehtësisht të konvertueshme në valutë të ligjshme vendore.
2. Investitori mund të transferojë paranë në valutë të konvertueshme brenda dhe jashtë Republikës së Kosovës.
3. Investitori mund të konvertojë ose të transferojë valutën sipas paragrafëve 1 ose 2 të këtij neni kurdo që e vlerëson të nevojshme:

3.1. për të rritur kapitalin e deklaruar ose operues të shoqërisë investuese ose të investimit tjetër në Republikën e Kosovës;

3.2. për të ruajtur, për të riatdhesuar ose për të disponuar në tjetër mënyrë kthimet, fitimet, pagesat ose të ardhurat e pranuar lidhur me shoqërinë investuese ose investimin tjetër në Republikën e Kosovës;

3.3. për të bërë pagesë sipas kontratës;

3.4. për të ruajtur, për të riatdhesuar ose për të disponuar në tjetër mënyrë të ardhurat nga tjetërsimi i kontrollit të shoqërisë investuese ose investimit tjetër në Republikën e Kosovës;

3.5. për të ruajtur, për të riatdhesuar ose për të disponuar në tjetër mënyrë pagesën e pranuar si kompensim nga zgjidhja e kontestit ose si rrjedhojë e zbatimit të këtij ligji.

4. Konvertimi ose transferimi i parasë kryhet pa vonesë në përputhje me ligjin përkatës për sistemin e pagesave, ligjin për parandalimin e shpëlarjes së parave dhe financimit të terrorizmit dhe legjislacionin tjetër në fuqi.

5. Konvertimi bëhet sipas kursit të këmbimit në treg.

6. E drejta nga ky nen mund të kushtëzohet me përmbushjen e detyrimeve ndaj autoritetit publik ose të kufizohet në mënyrë tjetër sipas paragrafit 2 të nenit 8 të këtij ligji.

Neni 12

Tjetërsimi i investimit

1. Investitori mund të tjetërsojë investimin ose të ndërpresë veprimtarinë ekonomike sipas legjislacionit në fuqi.

2. Investitori mund të riatdhesojë sendet jo monetare të fituara nga tjetërsimi i investimit.

3. Investitori mund të konvertojë dhe të transferojë sipas nenit 11 të këtij ligji paratë e fituara nga tjetërsimi i investimit.

4. E drejta nga ky nen mund të kushtëzohet me përmbushjen e detyrimeve ndaj autoritetit publik ose të kufizohet në mënyrë tjetër sipas paragrafit 2 të nenit 8 të këtij ligji.

Neni 13

Kompensimi për shpronësim

1. Kompensimi për shpronësim lidhur me investimet:

1.1. caktohet sipas vlerës që sendi ka pasur në treg para inicimit të procedurës së shpronësimit, me kusht që vlera të mos jetë ndikuar nga:

1.1.1. shpronësimi; ose

1.1.2. dijenia ose parashikimi i shpronësimit.

2. Kompensimi nga ky nen nuk përfshin kompensimin e fitimit të humbur ose kompensimin e kostos së zbatimit të legjislacionit të ri.

3. E drejta nga ky nen mund të kushtëzohet me përmbushjen e detyrimeve ndaj autoritetit publik ose të kufizohet në mënyrë tjetër sipas paragrafit 2 të nenit 8 të këtij ligji.

KAPITULLI III PRIORITETET DHE LEHTËSIRAT

Neni 14 Objektivat shtetërorë

1. Objektiva shtetërorë që Republika e Kosovës synon t'i përmbushë përmes nxitjes dhe mbrojtjes së investimeve janë:

- 1.1. rritja e prodhimit dhe eksportit;
- 1.2. nxitja e ekonomisë qarkore;
- 1.3. rritja e konkurrueshmërisë së industrisë vendore;
- 1.4. zhvillimi i inovacionit dhe teknologjisë;
- 1.5. fuqizimi i ekosistemit industrial;
- 1.6. aftësimi dhe punësimi i fuqisë punëtore;
- 1.7. fuqizimi i rinisë, gruas, komuniteteve jo shumicë dhe grupeve të marginalizuara;
- 1.8. qëndrueshmëria e lëvizjes së popullsisë;
- 1.9. angazhimi i diasporës;
- 1.10. zhvillimi rajonal;
- 1.11. qëndrueshmëria mjedisore.

Neni 15 Sektorët prioritarë

1. Sektorë prioritarë për investime në Republikën e Kosovës janë:

- 1.1. industria prodhuese dhe përpunuese;
- 1.2. bujqësia;
- 1.3. teknologjia e informacionit dhe komunikimit;
- 1.4. arsimi dhe aftësimi, hulumtimi dhe inovacioni;
- 1.5. shëndetësia;
- 1.6. turizmi;
- 1.7. administrimi i ujërave të zeza dhe mbeturinave;
- 1.8. transporti;
- 1.9. energjia;
- 1.10. minierat.

Neni 16 **Lehtësirat**

1. Investitorët mund të përfitojnë këto lehtësira, investimi i cili i përmbushë objektivat shtetëror dhe/ose sektorët prioritarë nga nenet 14 dhe 15 të këtij ligji, e të cilat janë:

- 1.1. lehtësirat në import për qëllime të prodhimit ose përpunimit, siç mund të jetë importi i makinerisë, lëndës së parë, gjysmëproduktit ose produktit tjetër;
- 1.2. lirim nga detyrimi i eksportit;
- 1.3. subvencionim të pagës së shtetasit të Republikës së Kosovës që punësohet ose aftësohet sipas normave ligjore në fuqi;
- 1.4. përkrahje për hulumtim dhe zhvillim;
- 1.5. përkrahje për blerjen e makinerisë për prodhim ose përpunim;
- 1.6. përparësi në qasje në parqe industriale dhe teknologjike;
- 1.7. përkrahje për qasje në financa;
- 1.8. përkrahje për blerjen e mallrave dhe shërbimeve nga furnitorët vendorë;
- 1.9. përkrahje përmes zvogëlimit të barrës administrative dhe mbulimit ose zvogëlimit të koston administrative;
- 1.10. lehtësira të tjera të përcaktuara sipas legjislacionit në fuqi.

2. Lehtësirat nga paragrafi 1 i këtij neni jepen në përputhje me legjislacionin në fuqi.

3. U jepet përparësi në lehtësirat nga paragrafi 1 i këtij neni:

- 3.1. investimit strategjik;
- 3.2. investimit të qëndrueshëm që ndihmon më shumë në përmbushjen e objektivave shtetërorë nga neni 14 i këtij ligji.

4. Njoftimet mbi lehtësirat nga paragrafi 1 i këtij neni publikohen sipas paragrafit 2 të nenit 26 të këtij ligji.

KAPITULLI IV **ORGANET KOMPETENTE PËR INVESTIME**

Neni 17 **Politikat për investime**

Ministria përkatëse e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë është përgjegjëse për hartimin e politikave dhe legjislacionin në fushën e investimeve strategjike dhe investimeve të përgjithshme në Kosovë.

Neni 18 **Themelimi i agjencie**

1. Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, Agjencia për Investime dhe për Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Republikën e Kosovës (AIPNK) e themeluar me Ligjin për Investime të Huaja shuhet dhe në vend të saj themelohen këto Agjenci:

- 1.1. Agjencia e Investimeve dhe Eksporteve (AIE);

1.2. Agjencia për Inovacion dhe Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Republikën e Kosovës (AIPNK).

Neni 19

Agjencia e Investimeve dhe Eksporteve

1. AIE themelohet në kuadër të Zyrës së Kryeministrit të Republikës së Kosovës, si agjenci ekzekutive sipas legjislacionit përkatës për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore dhe organeve të pavarura.

2. Kompetencat e AIE janë me sa vijon:

2.1. Promovimi i Investimeve:

2.1.1. Mbledhja e informacionit të përditësuar mbi trendet e investimeve dhe identifikimi i segmenteve premtuese për masat e promovimit të investimeve;

2.1.2. Zhvillimi dhe menaxhimi i fushatave promovuese me synimin për të kontaktuar investitorët e mundshëm;

2.1.3. Zhvillimi dhe përditësimi i materialeve të promovimit;

2.1.4. Organizimi i ngjarjeve në bashkëpunim me partnerët për të arritur tek audienca e synuar për rritje të investimeve dhe eksporteve;

2.1.5. Promovimi përmes panairove dhe ngjarjeve tregtare në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar;

2.1.6. Krijimi dhe mbajtja e një rrjeti të ndërmjetësve brenda Kosovës dhe në nivel ndërkombëtar;

2.2. Lehtësimi i Investimeve

2.2.1. Verifikimi plotësues i investitorëve dhe projekteve investuese;

2.2.2. Sigurimi i informacionit me orientim nga klienti mbi karakteristikat përkatëse të mjedisit investues si dhe proceseve administrative të lidhura me investimet;

2.2.3. Parazgjedhja e vendeve të investimit dhe organizimi i vizitave në terren në përshtatje të fushëveprimit;

2.2.4. Lidhja e investitorëve, ndër të tjera, me autoritetet dhe institucionet publike qendrore dhe lokale, partnerët e mundshëm të biznesit;

2.2.5. Ndihma e investitorëve për të gjetur punonjësit e duhur dhe lehtësimi i kontakteve me universitetet përkatëse dhe ofruesit e trajnimit;

2.2.6. Ndihma me procedurat e regjistrimit të biznesit dhe aplikimet për leje dhe licenca;

2.2.7. Navigimi dhe ndjekja e shpejtë e proceseve administrative për zgjidhje të strukturuar të problemeve me investitorë individualë;

2.3. Kujdesi pasues për Investitorët

2.3.1. Organizimi i rregullt i takimeve individuale me investitorët ekzistues për të diskutuar projektet e mëparshme dhe të planifikuara, sfidat dhe mbështetjen e nevojshme;

2.3.2. Qartëson, lehtëson dhe konsolidon proceset rreth kërkesave të investitorëve dhe eksportuesve të mundshëm, duke përfshirë por duke mos u kufizuar me udhëzimet e qarta veprimi të institucioneve përgjegjëse;

2.3.3. Mbështetja e investitorëve në përballje me procedurat administrative në lidhje me projektet e tyre investuese dhe eksportuese;

2.3.4. Ndihma e investitorëve dhe eksportuesve potencial për të zgjeruar aktivitetet e tyre duke përdorur sinergjitë me shërbimet e lehtësimit të investimeve dhe eksporteve;

2.3.5. Krijimi dhe mbajtja e një rrjeti partnerësh për shërbime për të ofruar një portofol gjithëpërfshirës të shërbimeve mbështetëse për investitorët;

2.3.6. Mbledhja e informacionit mbi nevojat dhe perceptimet e investitorëve dhe parashtrimi i tyre në këshilla për politikat për reformat e klimës së investimeve;

2.3.7. Zbatimi i programeve kombëtare dhe projekteve ndërkombëtare që mbështesin masat e kujdesit pasues.

3. Shqyrtimi dhe vlerësimi i kërkesave për investime strategjike nënkupton:

3.1. Pranimin e propozimeve për investime strategjike;

3.2. Përgatitjen e dosjes për shqyrtimin e projektit investues;

3.3. Kërkimin e të dhënave dhe dokumenteve të nevojshme për shqyrtimin e propozimit;

3.4. Shqyrtimin e propozimit me ndihmën e institucioneve kompetente dhe mbështetëse nga sektorët dhe përgjegjësit përkatës të investimit strategjik;

3.5. Paraqitjen para Këshillit për miratim rekomandimin për shpallje, refuzimin ose revokimin e investimit strategjik;

3.6. Kujdesin për shërbimet ndaj investitorit sipas dispozitave të këtij ligji;

3.7. Shqyrtimin e projekteve të përgatitura nga institucionet publike për investime strategjike në sektorët me prioritet sipas nenit 15 të këtij ligji;

3.8. Dhënien e rekomandimit përkatës tek Këshilli si dhe bashkërendon punën e institucioneve publike në përgatitjen e projekteve të investimeve strategjike;

3.9. Monitorimin dhe raportimin për zbatimin e investimeve strategjike;

3.10. Verifikimin plotësues i investimeve të synuara dhe të kryera që kanë gjasa të prekin rendin publik ose sigurinë shtetërore dhe i paraqet Këshillit rekomandimet përkatëse;

3.11. Kryerjen e shërbimeve të sekretarisë për Këshillin dhe Panelin Ankimor;

3.12. Lehtësimin e konsultimit, vëzhgimi i zgjidhjes së mosmarrëveshjeve dhe kontesteve të investimit, si dhe rekomandimi i masave parandaluese sipas kapitullit VII të këtij ligji.

4. AIE realizon promovimin e eksporteve përmes këtyre aktiviteteve:

4.1. Hulumtim i përparësive konkurruese për produktet me potencial eksporti në tregjet ndërkombëtare;

4.2. Krijimi, zyrtarizimi dhe mirëmbajtja e data bazës shtetërore të eksportuesve;

4.3. Ofrimi i informacionit individual dhe shërbimeve këshillimore;

4.4. Organizimi i ngjarjeve për të ndihmuar eksportuesit në gjetjen e blerësve dhe partnerëve;

4.5. Zhvillimi i mjeteve të marketingut për t'iu adresuar blerësve potencialë në tregjet e eksportit dhe kompanitë vendase;

4.6. Krijimi dhe mirëmbajtja e një rrjeti të ndërmjetësve brenda Kosovës dhe në nivel ndërkombëtar;

4.7. Identifikimi i sfidave të kompanive eksportuese dhe ofrimi i tyre në proceset përkatëse të planifikimit, në koordinim me ministrinë përkatëse;

4.8. Harton plane dhe zhvillon aktivitete të përvitshme në përputhje me kërkesat për zgjerimin tregjeve për eksport.

5. AIE kryen rolin e koordinimit me organet kompetente të ministrive dhe agjencive për proceset e vlerësimit dhe verifikimit plotësues të investimeve.

6. AIE udhëhiqet nga Drejtori Ekzekutiv, i cili është nëpunës civil i kategorisë së lartë drejtuese, emërohet dhe shkarkohet sipas Ligjit përkatës për Zyratë Publik. Drejtori Ekzekutiv në ushtrimin e funksioneve të tij mbështetet nga një (1) zëvendës-drejtor, i cili është nëpunës civil i kategorisë së lartë drejtuese, që zgjidhet dhe shkarkohet sipas Ligjit përkatës për Zyratë Publik.

7. Organizimi i brendshëm dhe sistematizimi i vendeve të punës në AIE, bëhet me akt nënligjor, në pajtim me Ligjin përkatës për Organizimin dhe Funksionimin e Administratës Shtetërore dhe të Agjencive të Pavarura.

Neni 20

Agjencia për Inovacion dhe Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Republikën e Kosovës (AIPNK)

1. AIPNK është Agjenci ekzekutive e themeluar me këtë ligj në kuadër të Ministrisë së Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë.

2. Kompetencat e AIPNK-së janë me sa vijon:

2.1. Inovacioni dhe Zhvillimi i Ndërmarrësisë:

2.1.1. Mbledhja e informacionit mbi inovacionin dhe dinamikën e fillimit;

2.1.2. Plotësimi i ndihmës financiare me trajnime të përshtatura dhe mbështetje monitoruese në bashkëpunim me partnerët;

2.1.3. Ofrimi i informacionit dhe këshillave për programet e mbështetjes financiare dhe burimet alternative të financimit;

2.1.4. Shërbimet e përputhjes për të iniciuar dhe lehtësuar projektet dhe lidhjet e inovacionit bashkëpunues;

2.1.5. Ndihma për NVM dhe bizneset fillestare në gjetjen dhe rekrutimin e talenteve (programet e mbështetjes së praktikës);

2.1.6. Hartimi dhe zbatimi i masave të komunikimit për të promovuar ndërmarrësit lokal si dhe ekosistemin ndërmarrës dhe inovativ;

2.1.7. Zhvillimi i partneriteteve me qendrat *start-up* në nivel ndërkombëtar;

2.1.8. Identifikimi i sfidave për zhvillimin e ekosistemit dhe ofrimi i këshillave për politikat përkatëse;

2.1.9. Zbatimi i programeve kombëtare, skemave të granteve si dhe projekteve ndërkombëtare që mbështesin zhvillimin e NVM-ve, bizneseve fillestare dhe ekosistemeve përkatëse;

2.1.10. Organizimi i ngjarjeve të rrjetëzimeve të bizneseve vendore dhe ndërkombëtare B2B dhe G2B në të gjithë sektorët industrial, përpunues dhe shërbyes.

2.2. Zhvillimi i kapaciteteve prodhuese të destinuara për eksport:

2.2.1. Vlerësimi i kapaciteteve ekzistuese;

2.2.2. Asistencë teknike për planifikim dhe rritje të konkurrueshmërisë,

2.2.3. Mbështetja me skemat e granteve për përmirësimin e cilësisë dhe rritjen e konkurrueshmërisë, trajnime e specializime të resurseve njerëzore, avancim të teknologjisë, digjitalizim dhe inovacion;

2.2.4. Rritja e qasjes në financa përmes programeve për ngritje të konkurrueshmërisë.

2.2.5. Organizimi i programeve të trajnimit për rritje të konkurrueshmërisë;

2.2.6. Organizimi i forumeve të përbashkëta ekonomike dhe tregtare në zbatim të marrëveshjeve bilaterale dhe ndërkombëtare të nënshkruara për bashkëpunim ekonomik.

2.3. Promovimi i Turizmit:

2.3.1. Mbledhja e informacionit të përditësuar mbi trendët kryesore të tregut dhe identifikimi i segmenteve premtuese për masat promovuese;

2.3.2. Hartimi dhe zbatimi i fushatave reklamuese dhe komunikuese duke përdorur kanale të ndryshme;

2.3.3. Organizimi dhe ndjekja e panairove tregtare dhe të turizmit, ngjarjeve dhe misionëve të biznesit për të promovuar Kosovën si destinacion turistik

2.3.4. Kontributi në zhvillimin e produktit (rrugët turistike);

2.3.5. Planifikimi dhe zbatimi i programeve të përshtatura për ngritjen e kapaciteteve me partnerë;

2.3.6. Bashkëpunimi me ambasadat dhe partnerët tjerë në nivel ndërkombëtar duke u ofruar atyre informacionin e nevojshëm për të promovuar Kosovën si destinacion turistik;

2.3.7. Identifikimi i sfidave për zhvillimin e destinacionit dhe industrisë turistike dhe ofrimi i këshillave për politikat;

2.3.8. Zbatimi i programeve kombëtare, skemave të granteve si dhe projekteve ndërkombëtare që nxisin konkurrencën e produkteve dhe shërbimeve turistike dhe promovimin e tyre.

2.4. Parqet Industriale dhe Teknologjike

2.4.1. Mbështetja e rolit politikëbërës të Ministrisë së Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë, në përcaktimin e zonave të reja, mbikëqyrja e zbatimit të tyre, monitorimi i performancës bazuar në Treguesit Kryesorë të Performancës (KPI);

2.4.2. Përgatitja dhe vlerësimi i studimeve të fizibilitetit dhe masterplaneve për zhvillimin e zonave;

2.4.3. Selektimi i operatorëve ekonomik për zhvillimin dhe ndërtimin e zonave;

2.4.4. Shpërndarja e resurseve në parqet industriale dhe teknologjike;

2.4.5. Pjesëmarrja në proceset e funksionalizimit të parqeve industriale dhe shfrytëzimit të tokës;

2.4.6. Projektimi dhe sigurimi i infrastrukturës në parqet industriale dhe teknologjike;

2.4.7. Sigurimi i koordinimit të ngushtë me komunat për zhvillimin dhe funksionimin e parqeve industriale dhe teknologjike;

2.4.8. Bashkëpunimi, pranimi, shqyrtimi dhe vlerësimi i aplikacioneve të ofruara nga komunat e Kosovës për themelimin dhe ndërtimin e parqeve industriale dhe teknologjike si dhe bashkëpunimi për vendosjen e investitorëve brenda këtyre parqeve;

2.4.9. Sigurimi i investitorëve me informacion mbi karakteristikat specifike;

2.4.10. Ndihma e investitorëve për regjistrim në parqet e caktuara industriale dhe teknologjike dhe proceset administrative.

2.5. Lidhur me parqet industriale dhe teknologjike, AIPNK:

2.5.1. Shqyrton kërkesat për themelim të parkut industrial dhe teknologjik;

2.5.2. Administron parkun industrial dhe teknologjik se bashku me themeluesin, përveç në rastet kur komuna ose shoqëria tregtare financon vete ndërtimin dhe funksionalizimin e tij;

2.5.3. Kryen shërbimet e Sekretarisë për administruesin e parkut industrial dhe teknologjik;

2.5.4. Mban regjistër publik për parqet industriale dhe teknologjike dhe inkubatorët e biznesit, dhe ia vendosë në dispozicion institucioneve publike qeveritare, palëve të interesit dhe organizatave.

3. AIPNK udhëhiqet nga Drejtori Ekzekutiv, i cili është nëpunës civil i kategorisë së lartë drejtuese, emërohet dhe shkarkohet sipas Ligjit përkatës për Zyrarët Publik.

4. Organizimi i brendshëm dhe sistematizimi i vendeve të punës në AIPNK, bëhet me akt nënligjor, në pajtim me Ligjin përkatës për Organizimin dhe Funksionimin e Administratës Shtetërore dhe të Agjencive të Pavarura.

Neni 21

Këshilli

1. Këshilli i Investimeve në Republikën e Kosovës bënë vlerësimin, përzgjedhjen, zbatimin, mbikëqyrjen dhe vendos për projektet për investime strategjike në përputhje me dispozitat ligjore të këtij ligji.

2. Këshilli përbëhet nga:

2.1. Kryeministri, kryesues;

2.2. Ministri përgjegjës për industrinë, ndërmarrësinë dhe tregtinë, zëvendës kryesues;

2.3. Ministri përgjegjës për financat;

2.4. Ministri përgjegjës për mjedisin, planifikimin hapësinor dhe infrastrukturën;

2.5. Ministri përgjegjës për ekonomi;

- 2.6. Ministri përgjegjës për bujqësi;
- 2.7. Ministri përgjegjës për qeverisje lokale;
3. Qeveria me vendim mund të shtojë numrin e anëtarëve të Këshillit sipas nevojës.
4. Këshilli ushtron këto përgjegjësi:
 - 4.1. miraton plane veprimi dhe raporte për nxitjen dhe mbrojtjen e investimeve dhe eksporteve, duke u kushtuar vëmendje mënjanimit të barrierave për investimet, përmirësimin të mjedisit të veprimtarisë ekonomike, mundësive zhvillimore dhe përparësive krahasuese të Republikës së Kosovës;
 - 4.2. nxjerr vendime për investimet strategjike sipas nenit 36 të këtij ligji;
 - 4.3. publikon ftesa dhe negociacion marrëveshje lidhur me investimet strategjike sipas neneve 29 dhe 35 të këtij ligji;
 - 4.4. përcakton masat, procedurat, afatet dhe detyrimet e autoriteteve publike lidhur me hartimin dhe zbatimin e projekteve të investimit strategjik;
 - 4.5. mbikëqyr zbatimin e investimeve strategjike;
 - 4.6. kërkon verifikim plotësues të investimeve dhe nxjerr vendime mbi vlerësimin plotësues sipas kapitullit VII të këtij ligji.
 - 4.7. Kryen funksione të tjera lidhur me fushën e investimeve dhe eksporteve të përcaktuara me vendim të Qeverisë.
5. Anëtari i Këshillit nuk mund të përfshihet në veprimtarinë e investimit strategjik që ka shqyrtuar pa kaluar pesë (5) vjet nga përfundimi i mandatit të anëtarit.
6. AIE kryen rolin e sekretariatit për Këshillin.
7. AIE përgatitë propozimet për planet e veprimit, raportet dhe vendimet e Këshillit për nxitjen dhe mbrojtjen e investimeve dhe eksporteve.
8. Puna e Këshillit rregullohet me akt nënligjor të Qeverisë.

Neni 22 **Paneli Ankimor**

1. Paneli Ankimor i Investimeve i Republikës së Kosovës shqyrton ankesat e investitorëve sipas nenit 45 të këtij ligji.
2. Paneli Ankimor emërohet me vendim të Qeverisë.
3. Paneli Ankimor ka pesë (5) anëtarë, me mandat katër (4) vjeçar, të cilët duhet të jenë ekspert të fushës.
4. AIE kryen shërbimet e sekretarisë për Panelin Ankimor.
5. Paneli Ankimor miraton rregullat e procedurës në përputhje me legjislacionin në fuqi.
6. Qeveria me akt nënligjor përcakton statusin dhe kompensimin e anëtarëve të Panelit Ankimor.

Neni 23
Detyrimi i bashkëpunimit

1. Çdo autoritet publik ka detyrë të bashkëpunojë me Këshillin, AIE dhe Panelin Ankimor dhe të ndihmojë në zbatimin e këtij ligji.
2. Dështimi i zyrtarit publik për të bashkëpunuar sipas paragrafit 1 të këtij neni përbën shkelje të rëndë të detyrës, sipas ligjit përkatës për Zyrtarë Publik.

KAPITULLI V
INVESTIMET STRATEGJIKE

Neni 24
Kushtet e përgjithshme

1. Investimi strategjik gëzon përparësi dhe përkrahje të posaçme sipas këtij ligji.
2. Mund të shpallet investim strategjik projekti investues që përmbush këto kushte:
 - 2.1. projekti ndihmon në përmbushjen e objektivave shtetërore nga neni 14 i këtij ligji;
 - 2.2. projekti përkon në sektorët prioritar nga neni 15 i këtij ligji;
 - 2.3. propozuesi ka dëshmuar aftësinë financiare për ta zbatuar investimin;
 - 2.4. projekti është në pajtim me nenin 30 të këtij ligji;
 - 2.5. projekti i është nënshtruar verifikimit plotësues nëse kërkohet sipas kapitullit VII të këtij ligji dhe është dhënë vendim për autorizimin e investimit sipas nenit 40 të këtij ligji.
3. Investimi strategjik duhet të arrijë vlerën se paku dhjetë (10) milionë euro.
4. I jepet përparësi në përzgjedhje projektit që ka vlerë më të madhe dhe ndihmon më shumë në përmbushjen e objektivave shtetërore nga neni 14 i këtij ligji, sidomos objektivat e punësimit, rritjes së prodhimit dhe eksportit, zhvillimit rajonal dhe qëndrueshmërisë mjedisore.

Neni 25
Kujdesi ndaj investitorit

1. AIE jep këto shërbime të kujdesit ndaj investitorit:
 - 1.1. lehtësime për përgatitjen e kërkesës dhe ndjekjen e procedurës administrative për pajisje me leje, licencë, pëlqim, autorizim ose akt të ngjashëm të organit administrativ;
 - 1.2. përkrahje për qasje në infrastrukturë themelore;
 - 1.3. përkrahje për qasje në parqe industriale dhe teknologjike;
 - 1.4. shërbime të tjera të përcaktuara me këtë ligj dhe me akt nënligjor të Qeverisë
2. U jepet përparësi në shërbimet nga paragrafi 1 i këtij neni:
 - 2.1. investimit strategjik;
 - 2.2. investimit që ndihmon më shumë në përmbushjen e objektivave shtetërore nga neni 14 i këtij ligji;
 - 2.3. investimit në sektor prioritar nga neni 15 i këtij ligji.

Neni 26
Regjistri dhe njoftimet për investimet

1. AIE mban dhe publikon regjistrin e investimeve me këtë përmbajtje:

- 1.1. lista e investitorëve të huaj dhe ndërmarrjeve eksportuese;
 - 1.2. lista e investimeve strategjike;
 - 1.3. lista e projekteve të përgatitura për investime strategjike sipas nenit 24 të këtij ligji;
 - 1.4. lista e pronave të paluajtshme publike që mund të shfrytëzohen sipas nenit 28 të këtij ligji;
 - 1.5. lista e parqeve industriale, parqeve teknologjike dhe inkubatorëve të biznesit;
 - 1.6. lista e lejeve dhe licencave dhe organeve kompetente për dhënien e tyre, në përputhje me ligjin përkatës për sistemin e lejeve dhe licencave.
2. AIE përgatit dhe publikon njoftime të nevojshme për investimet, duke përfshirë:
- 2.1. objektivat shtetërorë nga neni 14 i këtij ligji;
 - 2.2. sektorët prioritar nga neni 15 i këtij ligji;
 - 2.3. lehtësirat nga neni 16 i këtij ligji;
 - 2.4. shërbimet e kujdesit ndaj investitorit nga neni 25 i këtij ligji;
 - 2.5. informatat e nevojshme për investimet strategjike;
 - 2.6. informatat e nevojshme për qasjen në parqe industriale, parqet teknologjike dhe inkubatorët e biznesit;
 - 2.7. informata mbi procedurat administrative për pajisje me leje, licencë, pëlqim, autorizim ose akt të ngjashëm të organit administrativ lidhur me investimet.
3. Qeveria me akt nënligjor përcakton mënyrën e mbajtjes së regjistrit dhe njoftimeve.

Neni 27 **Shërbimet ndaj investitorit strategjik**

1. U jepet përparësi e lartë procedurave administrative lidhur me përgatitjen, shqyrtimin, zbatimin dhe mbikëqyrjen e investimeve strategjike.
2. AIE i jep investitorit këto shërbime lidhur me investimin strategjik:
 - 2.1. përkrahje të individualizuar përmes zyrtarit përgjegjës për investimin strategjik;
 - 2.2. lehtësim me përparësi në përgatitjen e kërkesës dhe ndjekjen e procedurës administrative për pajisje me leje, licencë, pëlqim, autorizim ose akt të ngjashëm të organit administrativ;
 - 2.3. përkrahje me përparësi për qasje në parqe industriale;
 - 2.4. vënie në dispozicion të katalogut të pronave të paluajtshme në pronësi publike për zbatimin e investimit strategjik;
 - 2.5. shërbime të tjera të përcaktuara me akt nënligjor të Qeverisë.
3. AIE përcjell kërkesën nga nënparagrafi 2.2 i këtij neni të organi kompetent brenda pesë (5) ditëve nga dorëzimi i kërkesës së plotë.

4. Organi administrativ shqyrton kërkesën nga nënparagrafi 2.2 i këtij neni brenda gjysmës së afatit të përcaktuar me ligjin përkatës për procedurën e përgjithshme administrative ose me legjislacionin e posaçëm. Kur kërkesa është e ndërlikuar, afati mund të zgjatet vetëm një herë sipas legjislacionit në fuqi.

5. Investitori duhet të parashtrojë të dhëna dhe dokumente të plota, të sakta dhe sipas legjislacionit në fuqi.

Neni 28 **Shfrytëzimi i pronës**

1. Prona e paluajtshme publike jepet në shfrytëzim për investimin strategjik:

1.1. pas miratimit të Kuvendit të Republikës dhe në përputhje me ligjin përkatës për shpronësimin e pronës së paluajtshme, nëse pronë është në pronësi shoqërore;

1.2. pas miratimit të Kuvendit të Republikës, nëse pronë është në pronësi të Republikës së Kosovës;

1.3. pas miratimit të kuvendit të komunës përkatëse, nëse pronë është në pronësi komunale;

1.4. në përputhje me ligjin përkatës për ndërmarrjet publike, nëse pronë është në pronësi të ndërmarrjes publike si dhe legjislacionin tjetër që menaxhon me pronën publike.

2. Prona e paluajtshme publike mund të jepet në shfrytëzim për kohëzgjatjen e investimit strategjik deri në nëntëdhjetë e nëntë (99) vjet, sipas ligjit përkatës për dhënien në shfrytëzim të pronës.

3. Qeveria me akt nënligjor përcakton mënyrën e dhënies në shfrytëzim të pronës së paluajtshme publike për investim strategjik, në përputhje me rregullimin hapësinor dhe urbanistik dhe legjislacionin e zbatueshëm për ndihmën shtetërore, pronën publike, të drejtat pronësore, marrëdhëniet e detyrimeve, partneritetin publiko-privat dhe prokurimin publik.

4. Vendimi për revokimin e investimit strategjik ndërpret të drejtën e shfrytëzimit të pronës së paluajtshme publike.

KAPITULLI VI **PROCEDURA**

Neni 29 **Propozuesi dhe zbatuesi i Projektit investues**

1. Mund të shpallet investim strategjik, projekti investues që përgatitet, propozohet ose zbatohet nga:

1.1. shoqëria tregtare në pronësi private;

1.2. partneriteti publiko-privat;

1.3. Institucioni publik;

1.4. ndërmarrja publike ose shoqërore;

1.5. bashkëpunimi kontraktues i autoritetit publik dhe ndërmarrjes publike ose shoqërore;

1.6. organizata joqeveritare;

1.7. entiteti sipas marrëveshjes ndërkombëtare; ose

1.8. entiteti në bashkëpunim me Bashkimin Evropian ose me një institucion financiar ndërkombëtar.

2. Pala nga paragrafi 1 i këtij neni mund të jetë shtetas i Kosovës ose shtetas i huaj.
3. AIE vlerëson nëse projekti i përgatitur sipas paragrafit 1 të këtij neni a është në përputhje me ligjin.
4. Këshilli shqyrton dhe merr vendim lidhur me projektin pas rekomandimit të AIE.
5. Qeveria me akt nënligjor përcakton:
 - 5.1. procedurën e shqyrtimit të projekteve të përgatitura për investime strategjike;
 - 5.2. mbështetjen financiare të projekteve të përgatitura për investime strategjike.

Neni 30 **Propozimi i investimit strategjik**

1. Propozimi i investimit strategjik i parashtrohet për shqyrtim AIE.
2. Në formularin e propozimit të investimit strategjik, propozuesi saktëson nëse kërkon shqyrtim paraprak apo shqyrtim përfundimtar.
3. Për shqyrtim paraprak, propozimi i investimit strategjik përmban këto të dhëna dhe dokumente:
 - 3.1. Formulari me të dhënat e përgjithshme për propozuesin dhe projektin investues strategjik;
 - 3.2. përshkrimi i hollësishëm i projektit, ku përfshihen:
 - 3.2.1. titulli i projektit;
 - 3.2.2. vlera e kapitalit që propozohet të investohet brenda tre (3) viteve;
 - 3.2.3. vendi ku propozohet investimi;
 - 3.2.4. përshkrimi i pronës ose objektit ku propozohet investimi;
 - 3.2.5. përshkrimi i mënyrës dhe burimit të financimit të investimit;
 - 3.2.6. plani dinamik i punimeve për kohëzgjatjen e zbatimit të projektit;
 - 3.3. përshkrimi i hollësishëm i propozuesit, përkatësisht personit fizik, personit juridik, personit përgjegjës, subjektit ëmë, filialeve, entiteteve të ndërmarrjes së përbashkët dhe partnerëve, ku përfshihen:
 - 3.3.1. forma juridike e organizimit;
 - 3.3.2. pronësia dhe pronarët përfitues;
 - 3.3.3. profili i hollësishëm;
 - 3.3.4. objektivat;
 - 3.3.5. vlerat dhe etika;
 - 3.3.6. lejet dhe licencat;
 - 3.3.7. e kaluara penale;
 - 3.3.8. kontestet gjyqësore dhe kërkesat e pa përmbushura;
 - 3.3.9. deklarata kundër konfliktit të interesit në projektin e propozuar;

3.3.10. njoftimi për futjen në listë të zezë nga institucionet financiare dhe subjektet e tjera;

3.3.11. deklarata e pajtueshmërinë me normat kundër shpëlarjes së parasë, investimeve ofshore dhe financimit të terrorizmit, sipas legjislacionit në fuqi dhe udhëzimeve ndërkombëtare;

3.4. plani i biznesit të investimit, ku përfshihen:

3.4.1. përshkrimi i produktit;

3.4.2. plani operativ;

3.4.3. plani i menaxhimit të burimeve njerëzore;

3.4.4. plani për çështjet juridike dhe sigurimin nga përgjegjësia;

3.4.5. plani i shitjes dhe marketingut;

3.4.6. plani i menaxhimit mjedisor dhe shoqëror;

3.4.7. përshkrimi i përgjegjësive shoqërore dhe mjedisore;

3.4.8. plani i menaxhimit financiar;

3.5. autorizimi dhënë AIE-së për të verifikuar të dhënat dhe dokumentet e parashtruara;

4. Për shqyrtim përfundimtar, propozimi i investimit strategjik përmban këto të dhëna dhe dokumente:

4.1. të dhënat dhe dokumentet nga paragrafi 3 i këtij neni, nëse nuk janë dorëzuar më parë;

4.2. referenca të përvojës në projekte të ngjashme;

4.3. raportet e auditimit të propozuesit, duke përfshirë pasqyrat financiare, për tri (3) vitet e fundit;

4.4. dëshmi financiare për të zbatuar projektin,

4.5. dëshmi për garanci bankare;

4.6. dëshmitë për pajtueshmëri me ligjin sipas nenit 9 të këtij ligji;

4.7. të dhënat dhe dokumentet e nevojshme për verifikim plotësues nëse kërkohet sipas kapitullit V të këtij ligji;

Neni 31 **Parashtrimi i propozimit**

1. Propozimi i investimit strategjik i parashtrohet për shqyrtim AIE.

2. Brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve nga dorëzimi i propozimit të investimit strategjik, AIE nis shqyrtimin e propozimit.

3. Nëse vlerëson se propozimi i investimit strategjik nuk është dorëzuar i plotë, AIE i kërkon me shkrim propozuesit brenda dhjetë (10) ditëve të dorëzojë të dhënat dhe dokumentet e munguara.

4. Propozimi i investimit strategjik nuk miratohet në heshtje.

Neni 32 **Shqyrtimi i propozimit**

1. Shqyrtimi i propozimit përfshin verifikimin e të dhënave dhe dokumenteve dhe vlerësimin teknik, financiar dhe ligjor të propozimit.
2. AIE shqyrton propozimin e investimit strategjik duke u mbështetur në mendimet e institucioneve mbështetëse:
 - 2.1. ministritë e linjës, të përfaqësuara në përbërjen e Këshillit;
 - 2.2. komunat ku propozohet të kryhet investimi;
 - 2.3. Institucionet përgjegjëse për ndihmën shtetërore;
 - 2.4. Institucioni publik që rregullon sektorin ku propozohet investimi.
3. Institucioni mbështetës cakton zyrtarin përgjegjës për mendimin e kërkuar. Zyrtari duhet të jetë profesionist i fushës përkatëse dhe të veprojë në përputhje me ligjin përkatës për parandalimin e konfliktit të interesit.
4. Me propozim të AIE-së, Kryesuesi i Këshillit mund të emërojë përfaqësues nga të gjitha Ministritë dhe komunat që kanë objekt investimin strategjik si dhe një përfaqësues i institucionit përkatës për Ndihmë Shtetërore ose ekspertë të jashtëm për të ndihmuar AIE-në për shqyrtimin e propozimit.
5. Përfaqësuesit sipas paragrafit 4 të këtij neni kanë për detyrë që të mbështesin profesionalisht AIE-në për kryerjen e detyrave dhe përgjegjësi të përcaktuara sipas këtij neni.

Neni 33 **Afatet e shqyrtimit**

1. AIE i kërkon mendim institucionit mbështetës brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve nga dorëzimi i plotë i propozimit. Institucioni mbështetës jep mendimin brenda tridhjetë (30) ditëve.
2. AIE shqyrton propozimin e investimit strategjik brenda afatit si vijon:
 - 2.1. gjashtëdhjetë (60) ditë nga dorëzimi i plotë i propozimit për shqyrtim paraprak;
 - 2.2. nëntëdhjetë (90) ditë nga dorëzimi i plotë i propozimit për shqyrtim përfundimtar;
 - 2.3. gjashtëdhjetë (60) ditë nga dorëzimi i plotë i të dhënave dhe dokumenteve të kërkuara për shqyrtim përfundimtar, nëse shqyrtimi paraprak është kryer.
3. Përrjashtimisht nga paragrafi 2 i këtij neni, mund të përcaktohet afat më i shkurtër për shqyrtimin e propozimit për zbatimin e projektit të përgatitur nga palët sipas nenit 29 të këtij ligji.
4. Nëse Këshilli miraton rekomandimin paraprak të AIE për shpalljen e investimit strategjik ose refuzon rekomandimin paraprak të AIE për refuzimin e investimit strategjik, AIE mund ti kërkoj propozuesit të dhënat dhe dokumentet e nevojshme për shqyrtimin përfundimtar. Propozuesi dorëzon të dhënat dhe dokumentet e kërkuara brenda gjashtëdhjetë (60) ditëve.
5. Nëse Këshilli pezullon vendimarrjen dhe detyron AIE të kryejë shqyrtim shtesë, AIE kryen shqyrtimin shtesë brenda tridhjetë (30) ditëve.
6. Nëse kërkohet verifikim plotësues sipas kapitullit VII të këtij ligji, propozuesi mund t'i kërkojë AIE të kryejë verifikimin plotësues para ose krahas shqyrtimit përfundimtar të propozimit të investimit strategjik. Nëse verifikim plotësues kryhet para shqyrtimit përfundimtar, afati nga paragrafi 5 i këtij neni fillon të rrjedhë pas vendimit për autorizimin e investimit sipas nenit 40 të këtij ligji.
7. Pas verifikimit të propozimit AIE shqyrton propozimin e investimit strategjik brenda afatit si vijon:
 - 7.1. tridhjetë (30) ditë nga dorëzimi i plotë i propozimit për shqyrtim paraprak;

7.2. gjashtëdhjetë (60) ditë nga dorëzimi i plotë i propozimit për shqyrtim përfundimtar;

7.3. tridhjetë (30) ditë nga dorëzimi i plotë i të dhënave dhe dokumenteve të kërkuara për shqyrtim përfundimtar, nëse shqyrtimi paraprak është kryer.

Neni 34 **Rekomandimet e AIE**

1. AIE jep këto rekomandime:

1.1. rekomandim paraprak për shpalljen e investimit strategjik sipas propozimit, nëse gjatë shqyrtimit paraprak konstaton se propozimi përmbush kushtet dhe kriteret e parapara me këtë ligj;

1.2. rekomandim përfundimtar për shpalljen e investimit strategjik sipas propozimit, nëse gjatë shqyrtimit përfundimtar konstaton se propozimi përmbush kushtet dhe kriteret e parapara me këtë ligj;

1.3. rekomandim paraprak për refuzimin e investimit strategjik sipas propozimit, nëse gjatë shqyrtimit paraprak konstaton se propozimi nuk përmbush kushtet dhe kriteret e parapara me këtë ligj;

1.4. rekomandim përfundimtar për refuzimin e investimit strategjik sipas propozimit, nëse gjatë shqyrtimit përfundimtar konstaton se propozimi nuk përmbush kushtet dhe kriteret e parapara me këtë ligj;

1.5. rekomandim për miratimin ose refuzimin e projektit të përgatitur nga propozuesit përkatës për investim strategjik sipas nenit 29 të këtij ligji;

1.6. rekomandim tjetër të paraparë me legjislacionin në fuqi ose të kërkuar nga Këshilli me qëllim të zbatimit të dispozitave të këtij kapitulli.

2. AIE i paraqet rekomandimin nga paragrafi 1 i këtij neni Këshillit.

Neni 35 **Përzgjedhja e veçantë e investitorit**

1. Këshilli mund të publikojë ftesë për të përzgjedhur partnerin për zbatimin e investimit strategjik, sipas kriterëve vlerësues ne përputhje me legjislacionin në fuqi .

2. Përfshirë nga paragrafi 1 i këtij neni, Këshilli mund të përzgjedhë me negociim të drejtpërdrejtë shoqërinë e besuar për propozues, zbatues ose partner për zbatimin e investimit strategjik, sipas kriterëve vlerësues ne përputhje me legjislacionin në fuqi. Është shoqëri e besuar shoqëria tregtare me reputacion të mirë dhe referenca të njohura ndërkombëtare për nga veprimtaria ekonomike, etika biznesore dhe qeverisja e avancuar korporative, të dëshmuara nga institucionet financiare dhe audituese.

3. Këshilli mund të lidhë marrëveshje paraprake me propozuesin, zbatuesin ose partnerin nga ky nen. Marrëveshja mund të zëvendësojë propozimin nga neni 33 i këtij ligji, por duhet të jetë në përputhje me kushtet e përgjithshme nga neni 24 i këtij ligji.

Neni 36 **Vendimi i Këshillit**

1. Këshilli me vendim:

- 1.1. miraton rekomandimin paraprak të AIE për shpalljen e investimit strategjik dhe obligon Agjencinë të kryejë shqyrtimin përfundimtar;
 - 1.2. miraton rekomandimin përfundimtar të AIE për shpalljen e investimit strategjik dhe shpall investimin strategjik;
 - 1.3. refuzon rekomandimin e AIE për shpalljen e investimit strategjik dhe refuzon investimin strategjik, nëse çmon se nuk janë plotësuar kushtet ose kriteret e parapara me këtë ligj;
 - 1.4. miraton rekomandimin e AIE për refuzimin e investimit strategjik dhe refuzon investimin strategjik;
 - 1.5. refuzon rekomandimin paraprak të AIE për refuzimin e investimit strategjik dhe detyron Agjencinë të kryejë shqyrtimin përfundimtar, nëse çmon se janë plotësuar kushtet dhe kriteret e parapara me këtë ligj;
 - 1.6. refuzon rekomandimin përfundimtar të AIE për refuzimin e investimit strategjik dhe shpall investimin strategjik, nëse çmon se janë plotësuar kushtet dhe kriteret e parapara me këtë ligj;
 - 1.7. shpall investimin strategjik, pas përmbushjes së detyrimeve sipas marrëveshjes paraprahe nga i nenit 35 të këtij ligji;
 - 1.8. pezullon vendimmarrjen dhe obligon AIE të kryejë shqyrtim shtesë, nëse çmon se të dhënat e paraqitura janë të pamjaftueshme për vendimmarrje ose se rrezikohet pajtueshmëria me ligjin;
 - 1.9. miraton projektin publik;
 - 1.10. anulon ose shfuqizon vendimin për investimin strategjik sipas nenit 39 të këtij ligji.
2. Nëse kërkohet verifikim plotësues sipas kapitullit VII të këtij ligji, Këshilli shqyrton rekomandimin përfundimtar të AIE për shpalljen ose refuzimin e investimit strategjik pas vendimit për autorizimin e investimit sipas nenit 40 të këtij ligji.
3. Vendimi nga nënparagrafi 1.2, 1.3, 1.4, 1.6, 1.7, 1.9 ose 1.10 i këtij neni është akt administrativ përfundimtar në kuptim të ligjit përkatës për procedurën e përgjithshme administrative. Ndaj vendimit lejohet padi në gjykatë sipas nenit 46 të këtij ligji dhe ligjit përkatës për konfliktet administrative.
4. Vendimi i Këshillit nga ky nen publikohet në ueb faqen zyrtare e AIE brenda shtatë (7) ditëve.

Neni 37 **Përmbajtja e vendimit**

1. Vendimi për shpalljen e investimit strategjik përmban:
 - 1.1. titulli i projektit;
 - 1.2. emri i investitorit dhe partnerëve të investitorit;
 - 1.3. vlera e kapitalit që investohet brenda tri (3) viteve;
 - 1.4. vendi ku kryhet investimi;
 - 1.5. përshkrimi i pronës ose objektit ku kryhet investimi, duke përfshirë kohëzgjatjen për të cilën kërkohet në shfrytëzim prona e paluajtshme shtetërore;
 - 1.6. arsyetimi për shpalljen e investimit strategjik, duke përfshirë përshkrimin e rëndësisë së investimit për Republikën e Kosovës dhe konstatimin se propozimi përmbush kushtet dhe kriteret e parapara me ligj;

1.7. këshilla juridike.

Neni 38
Marrëveshja për investimin strategjik

1. Pas shpalljes së investimit strategjik, Këshilli negocion marrëveshje me investitorin për zbatimin e investimit.
2. Këshilli autorizon Ministrin për të negociuar marrëveshjen për zbatimin e investimit strategjik.
3. Përveç elementeve të përcaktuara me legjislacion dhe vendimin për shpalljen e investimit strategjik, marrëveshja për zbatimin e investimit strategjik përmban:
 - 3.1. zotimet e Republikës së Kosovës dhe investitorit për zbatimin e projektit;
 - 3.2. afatet e përmbushjes së zotimeve;
 - 3.3. mekanizmat për mbrojtjen e interesave të Republikës së Kosovës në rast të tejkalimit të afateve ose braktisjes së projektit;
 - 3.4. mekanizmat për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve dhe kontesteve të investimit;
 - 3.5. elemente të tjera të nevojshme për zbatimin e projektit ose legjislacionit.
4. Kohëzgjatja e marrëveshjes për investimin strategjik nuk mund të jetë më e shkurtër se pesë (5) vjet.

Neni 39
Anulimi dhe shfuqizimi i vendimit për investimin strategjik

1. Nëse konstatohet se propozuesi ose investitori ka parashtruar të dhëna të pasakta ose ka fshehur të dhëna që kanë ndikuar në vendimin për shpalljen e investimit strategjik, Këshilli mund të anulojë vendimin. Vendimi mund të merret gjatë përgatitjes ose gjatë zbatimit të investimit strategjik.
2. Nëse zbatuesi për faj të vetin nuk fillon zbatimin e investimit strategjik brenda gjashtë (6) muajve nga marrëveshja për zbatimin e investimit strategjik, Këshilli mund të shfuqizojë vendimin.
3. Anulimi ose shfuqizimi i vendimit për shpalljen e investimit strategjik sipas këtij neni nuk liron propozuesin ose zbatuesin nga përgjegjësia për dëmin e shkaktuar me moszbatimin e investimit strategjik.
4. Vendimi nga ky nen është akt administrativ përfundimtar në kuptim të ligjit përkatës për procedurën e përgjithshme administrative. Ndaj vendimit lejohet padi në gjykatë sipas nenit 46 të këtij ligji dhe ligjit përkatës për konfliktet administrative.

KAPITULLI VII
VERIFIKIM PLOTËSUES

Neni 40
Përcaktimi i Verifikimit plotësues

1. Mund t'i nënshtrohet verifikimit plotësues investimi i synuar ose i kryer nga personi i huaj që ka gjasa të prekë rendin publik ose sigurinë shtetërore.
2. Verifikim plotësues domethënë procedura për vlerësimin, hetimin, autorizimin, kushtëzimin, ndalimin ose largimin e investimit, në përputhje me këtë ligj dhe legjislacionin tjetër në fuqi.

3. Verifikimi plotësues i kushton vëmendje të veçantë pajtueshmërisë me:

3.1. normat kundër shpëlarjes së parasë, investimeve ofshore dhe financimit të terrorizmit, sipas legjislacionit në fuqi dhe udhëzimeve ndërkombëtare;

3.2. legjislacionin përkatës për zbatimin e sanksioneve ndërkombëtare.

3.3. në rast të tregtisë së padrejtë, Republika e Kosovës ka të drejtë të mbrojë resurset e veta shtetërore, në përputhje me legjislacionin përkatës për tregti me jashtë.

4. Gjatë verifikimit plotësues dhe vendimmarrjes, fshehtësia tregtare mbrohet sipas legjislacionit në fuqi.

5. Qeveria me akt nënligjor përcakton rrethanat dhe shkaqet, të dhënat dhe dokumentet e kërkuara, si dhe mënyrën e verifikimi plotësues në përputhje me këtë kapitull.

Neni 41 Rrethanat dhe shkaqet

1. Verifikim plotësues mund të kërkohej sidomos për investimin që ka të bëjë me:

1.1. infrastrukturën kritike;

1.2. teknologjinë kritike dhe mallrat e përdorimit të dyfishtë sipas legjislacionit në fuqi;

1.3. furnizimin me mallra kritike, duke përfshirë energjinë, lëndën e parë dhe ushqimin;

1.4. qasjen ose kontrollin mbi informatat e ndjeshme; dhe

1.5. lirinë dhe pluralizmin e medias.

2. Për të vlerësuar nëse investimi ka gjasa të prekë rendin publik ose sigurinë shtetërore, merret parasysh:

2.1. nëse personi i huaj drejtpërdrejt ose tërthorazi kontrollohet ose ndodhet në pronësi të autoritetit publik të shtetit të huaj;

2.2. nëse personi i huaj ka qenë i përfshirë në veprimtari që prek rendin publik ose sigurinë shtetërore; ose

2.3. nëse ka rrezik të rëndë që personi i huaj të përfshihet në veprimtari të paligjshme ose kriminale.

Neni 42 Procedura dhe afatet

1. AIE nis verifikimin plotësues:

1.1. me kërkesën e personit të huaj që synon investimin ose që ka kryer investimin;

1.2. me kërkesën e palës së interesuar;

1.3. me kërkesën e Këshillit, Ministrit ose organit tjetër kompetent;

1.4. sipas detyrës zyrtare.

2. AIE kryen verifikim plotësues me ndihmën e organeve kompetente.

3. Verifikim plotësues kryhet brenda gjashtëdhjetë (60) ditëve nga dorëzimi i plotë i kërkesës për verifikim ose fillimi i procedurës sipas detyrës zyrtare.

4. Pas verifikimit plotësues, AIE i paraqet Këshillit rekomandimin përkatës për vendimmarrje.

Neni 43 **Vendimi i verifikimit plotësues**

1. Mbështetur në rekomandimin e AIE mbi verifikimin plotësues e investimit, Këshilli me vendim:

1.1. autorizon investimin që nuk cenon rendin publik ose sigurinë shtetërore;

1.2. cakton kushte dhe afatet përkatëse për parandalimin ose mënjanimin e rrethanave që cenojnë rendin publik ose sigurinë shtetërore;

1.3. ndalon ose urdhëron largimin e investimit që cenon rendin publik ose sigurinë shtetërore.

2. Pala i dorëzon AIE dëshmitë për përmbushjen e kushteve të caktuara me vendimin nga nënparagrafi 1.2 i këtij neni. Pala mund t'i kërkojë Këshillit ndryshimin e kushteve dhe afateve.

3. AIE monitoron përmbushjen e kushteve të caktuara me vendimin nga nënparagrafi 1.2 i këtij neni dhe i paraqet Këshillit raportin e monitorimit.

4. Mbështetur në kërkesën e palës ose raportin e monitorimit nga paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni, Këshilli me vendim:

4.1. konstaton përmbushjen e kushteve sipas vendimit nga nënparagrafi 1.2 i këtij neni dhe autorizon investimin;

4.2. ndryshon kushtet ose afatet e caktuara me vendimin nga nënparagrafi 1.2 i këtij neni;

4.3. konstaton mos përmbushjen e kushteve sipas vendimit nga nënparagrafi 1.2 i këtij neni dhe ndalon ose urdhëron largimin e investimit për cenim të rendit publik ose sigurisë shtetërore.

5. Vendimi nga ky nen është akt administrativ përfundimtar në kuptim të ligjit përkatës për procedurën e përgjithshme administrative. Ndaj vendimit lejohet padi në gjykatë sipas nenit 46 të këtij ligji dhe ligjit përkatës për konfliktet administrative.

KAPITULLI VIII **KONSULTIMI, MOSMARRËVESHJET DHE KONTESTET**

Neni 44 **Konsultimi**

1. Investitori mund t'i kërkojë AIE ndihmë në zgjidhjen e mosmarrëveshjes me Institucionet publike ose ofruesin e shërbimit publik përmes konsultimit.

2. AIE lehtëson ecurinë e konsultimit.

Neni 45 **Ankesa e investitorit**

1. Investitori mund t'i parashtrojë Panelit Ankimor ankesë ndaj institucioneve publike për zgjidhjen e mosmarrëveshjes së investimit, me përjashtim të ankesës ndaj vendimit të Këshillit.

2. Paneli Ankimor shqyrton ankesën e investitorit, dëgjon investitorin dhe Institucionin publik sipas nevojës dhe nxjerr rekomandim brenda nëntëdhjetë (90) ditëve nga parashtrimi i kërkesës.

3. Brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve nga rekomandimi i Panelit Ankimor, Institucioni publik njofton Panelin me shkrim për veprimet e marra sipas rekomandimit ose arsyet për mosveprim sipas rekomandimit.

4. Investitori mund të përdorë mjet tjetër juridik pa marrë parasysh a ka parashtruar ankesën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 46 Gjykata

1. Përveç mjeteve juridike të parapara me Kushtetutë dhe ligj, lejohen:

1.1. padia për kontest të investimit;

1.2. padia për konflikt administrativ, duke përfshirë padinë ndaj vendimit nga nenet 36, 39 dhe 43 të këtij ligji.

2. Gjykata kompetente për çështje ekonomike vendos mbi paditë nga ky nen.

Neni 47 Ndërmjetësimi dhe Arbitrazhi

1. Republika e Kosovës dhe investitori mund të pajtohen për të zgjidhur kontestin e investimit përmes ndërmjetësimit apo arbitrazhit, duke përcaktuar paraprakisht kushtet dhe rregullat e procedurës.

2. Ndërmjetësimi dhe Arbitrazhi sipas këtij neni mbahet në Republikën e Kosovës ose në një shtet anëtar të Bashkimit Evropian që është palë e Konventës mbi njohjen dhe zbatimin e vendimeve të huaja të arbitrazhit (Konventa e Nju-Jorkut).

3. Marrëveshja e ndërmjetësimit dhe vendimi i arbitrazhit njihet dhe ekzekutohet sipas ligjit përkatës.

Neni 48 E drejta e zbatueshme

Përveç nëse Republika e Kosovës dhe investitori janë pajtuar ndryshe, gjykata ose tribunali i arbitrazhit zgjidh kontestin e investimit sipas të drejtës së Republikës së Kosovës.

Neni 49 Monitorimi

1. Agjencia monitoron zgjidhjen e mosmarrëveshjes ose kontestit të investimit dhe rekomandon masa parandaluese.

2. Qeveria me akt nënligjor përcakton mënyrën e zbatimit të këtij neni.

KAPITULLI IX DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 50 Zbatimi i ligjit

1. Ky ligj zbatohet në përputhje me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara dhe detyrimet e tjera ndërkombëtare të Republikës së Kosovës.

2. Marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara për mbrojtjen e investimeve mbizotërojnë ndaj këtij ligji.

Neni 51 Aktet nënligjore

1. Aktet nënligjore të parapara me këtë ligj nxirren brenda një (1) viti.

2. Për atë që nuk janë në kundërshtim me këtë ligj, zbatohen deri kur të zëvendësohen këto akte nënligjore:

2.1. Udhëzimi administrativ (MTI) nr. 01/2015 për formën dhe përmbajtjen e regjistrimit të investimeve të huaja;

2.2. Udhëzim administrativ (QRK) nr. 11/2017 për formën dhe përmbajtjen e regjistrimit lidhur me projektet që kanë marrë statusin e investimeve strategjike;

2.3. Udhëzimi administrativ (QRK) nr. 19/2017 për mënyrën e punës dhe funksionimit të Komisionit Ndërmarrës për Investimet Strategjike;

2.4. Udhëzimi administrativ (QRK) nr. 01/2018 për mënyrën e vënies në dispozicion të pasurive të paluajtshme në pronësi të ndërmarrjeve publike për zhvillimin dhe realizimin e projekteve për investime strategjike;

2.5. Udhëzimi administrativ (QRK) nr. 15/2018 për mënyrën dhe metodat e verifikimit të përmbushjes së kriterëve për përcaktimin e statusit të investitorit strategjik.

Neni 52 **Dispozita kalimtare**

1. Rregullimi dhe organizimi i AIE dhe AIPNK do të rregullohen me akte të veçanta nënligjore.

2. Agjencia për Investime dhe për Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Republikën e Kosovës e themeluar me Ligjin Nr. 04/L-220 për Investimet e Huaja, i ushtron të gjitha kompetencat në kuadër të Ministrisë së Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë, deri në hyrje në fuqi të akteve nënligjore sipas paragrafit 1 të këtij neni.

3. Me strukturimin e Agjencisë sipas këtij neni:

3.1 Ministria merr përsipër sistematizimin e shërbyesve civil.

3.2. AIE dhe AIPNK marrin secila përsipër përgjegjësitë, pronat nën administrim, kontratat, detyrimet ndaj palëve të tretat dhe procedurat administrative në vazhdim, lidhur me fushëveprimet e tyre.

Neni 53 **Shfuqizimi**

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, shfuqizohen Ligji Nr. 04/L-220 për Investimet e Huaja dhe Ligji Nr. 05/L-079 për Investimet Strategjike në Republikën e Kosovës.

Neni 54 **Hyrja në fuqi**

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pasi të publikohet në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 08/L-209
19 tetor 2023

Shpallur me dekretin Nr. DL-120/2024, datë 20.08.2024 nga Presidentja e Republikës së Kosovës Vjosa Osmani-Sadriu